

ki je mnogokrat edini. — Pri avtorjih si tudi zapomnimo le rodbinska imena. — Tako bi se uredile knjige vseh vrst edino po abecedi. Pod dotično značnico najdem brez obotavljanja, česar iščem. — Tako dobijo tudi posamezni spisi raznih zbornikov svoja posebno odkazana mesta v abecednem redu.

Poleg vsega tega se da ustreči i onim, ki želijo razdelitve po strokah: po popolnem abecednem seznamu sledijo prav lahko vsi spisi še enkrat uvrščeni po strokah, samo da se zdaj navajajo le naslovi, po potrebi okrajšani, ali samo značnice. Ta seznamek, ki bi zavzemal malo prostora, bi bil zelo pregleden.

S tem bi se ustreglo vsestranskim zahtevam.

* * *

Prepričan sem, da bi taka ureditev prinašala marsikako korist. Dobili bi nekako sredotočje, kamor bi se stekalo naše slovstvo, kamor bi lahko hodili iskat gradiva oni, ki nimajo časa prebrskavati mnogoštevilnih letnikov raznih publikacij, in ne spomina, da bi si zapomnili vse, kar so čitali.

Eno samo bibliografijo imamo; ta bodi popolna.

Seveda je treba sestavljalcu precej zatajevanja in — recimo — idealizma, da izvršuje svoje zamudno in umorno delo, ne da bi smel pričakovati za to od širšega občinstva kaj hvale ali priznanja.

Dr. Jos. Tominšek.

Milivoj Šrepel: Preporod v Italiji u XV. i XVI. stoljeću. Zagreb. Naklada »Matica hrvatska«. 1899. 8°. 287 str.

»Matica hrvatska« ima nekoliko sotrudnikov, ki jo zalagajo s čudovito plodnostjo. Prvo mesto med njimi pa zavzema brez ugovora g. Milivoj Šrepel. Letos je izdala »Matica hrvatska« kar tri dela njegova; razen imenovanega »Preporoda« tudi še »Uputu v klasičnu filologiju« in »Puškinova izbrana dela v hrvatski knjigi«. Ako človek pomisli, da ima pisatelj teh knjig obilo poklicnega posla, da polni tudi predale različnih akademijskih in drugih periodičnih izdanj, potem se mora človek v resnici čuditi mravljiniski marljivosti njegovi. Ena stvar nam pač razjasni ta čudež. Dela njegova, katera izdaja, ali vsaj ona, katera je letos izdala »Matica hrvatska«, niso plod globokih študij in lastnega naporenega iziskavanja, nego plod načitanosti. Čim prebere pisatelj kako interesantno knjigo, že tudi napiše pod svežim vtiskom originala nekaj izvleček za hrvaško občinstvo. Tako je tudi gori navedena knjiga v prvem delu okrajšan prevod imenitne Burckhardtove knjige »Die Cultur der Renaissance in Italien«. Temu izvlečku je pridejal v posebnem delu še nekoliko iz italijanskih književnih zgodovin in drugih (na strani XIV.) navedenih knjig. Ta postanek knjige se vidi jasno iz sloga knjige same. Kdor n. pr. prebere na 55. strani v drugem odstavku rečenice »Osobito je sjetan opis staroga Tibura u Pija II. Nastaje običaj, da se rodjenje Isusovo prikazuje u što sjajnijim ruševinama palače. I u vrtove među ljudi umjetne ruševine«, se brzo osvedoči, da so te rečenice brez vsake notranje zveze, kar se da le tako tolmačiti, da so iz obširnega spisa vzete, a pri tem ostavljene vse one besede, ki spajajo v teh rečenicah izražene misli. Primeri tudi še zadnji odstavek na 60. str. in dalje na 61. str., in karakteristiko Alfonsa Aragonca na str. 72. in 73. — Hitrost prevoda izdajajo pogreške, kakor na str. 42. »Fabliaux i Farcen«. Poslednja beseda je nemški plural od francoske besede »farce«, ki je zašel v hrv. prevod radi naglice. Tako je netočen prevod iz nemščine: »mramor se je upotrebljavao kao žeženo vapno« (der Marmor wurde zu ge-

branntem Kalke verwendet): nam. »iz marmorja so delali žgano vapno« itd. Str. 96.: »u stilu antologije, Ovidijevu, Katulovu i Vergilijevih ekloga« (im Stile der Anthologie, Ovids, Catulls und der Vergilischen Eklogen). Isto tako ovajajo razni anakoluti, da je knjiga sestavljena na brzo roko.

To so malenkosti, katere sem navel samo zato, da pokažem, kako je knjiga postala. Vsebinska knjige same je izborna, kar jamčijo originali, iz katerih je sestavljena. Vendar pričakuje človek več, nego mu knjiga nudi. Po naslovu knjige bi človek pričakoval razen občnega dela, ki zavzema prvih pet poglavij in književne zgodovine preporodne dobe, tudi še kaj obširnejšega iz zgodovine preporodne umetnosti v Italiji. Ali tega predmeta se dotika knjiga samo na nekih mestih čisto površno. Glavni del knjige obsega zgodovina literarna, ki pa je posebno za širje kroge malo zanimiva. Gotovo bodo čitali ta del knjige samo ljudje, ki so klasično izobraženi. Zato se nam zdi čisto nepotrebno, da so tolmačeni izrazi, kakor »arhitekt, kolektivno, mikrokozem« itd. itd., in vendar ne hode noben človek razumel, kaj pomenja »mali svet«, ako mu ni znan pojem »mikrokozem«, niti kaj je »pojedinački smjer«, ako ne ve, kaj je »individualizem«. Vsekakor so obrazovanemu človeku latinska imena umevnejša, nego navadnemu filistru hrvaški izrazi. Nasproti niso tolmačeni izrazi: »Averroisti« (str. 124.), »abrevijator« papin (str. 192.), »optimizem« (str. 272.) itd., in včasih se nahajajo v oklepajih imena, ki so vrlo potrebna razlage za človeka, ki ni vešč poznavalec italijanskih mestnosti, n. pr. »učilište Augustinovaca (S. Spirito)« in »u Kamaldulenza (Angeli)«, kakor da bi vsak opančar vedel, da sta »S. Spirito« in »Angeli« imenitna samostana v Firenci. Zakaj niso imena »Lil. Greg. Gyrardo« (y ?) in »G. G. Trissino« popolnoma izpisana ?

Tudi poslednje poglavje, o »starinskem humanitetu«, je izvleček iz Želinskega knjige »Cicero im Wandel der Jahrhunderte«, ali ker je bil premršav za posebno knjigo, je našel mesta kot nameček v tej knjigi, čeprav na neprimernem mestu, ker bi sodil preje na začetek knjige nego na konec.

Čemu piše avtor »Očistilišče« m. »Čistilišče«, si ne vem razložiti.

Sicer pa najde pouke v tej knjigi izobraženi čitatelj, ki nima prilike prečitati raznih originalov.

R. P.

Janko Žirovnik. Narodne pesmi z napevi. Dobro znane Žirovnikove harmonizacije narodnih pesmi, ki jih je bila prvotno izdala »Glasbena Matica«, izšle so sedaj v novi pomnoženi izdaji v založbi Otona Fischerja v Ljubljani. Petdeset lepih narodnih je zbranih v drobnem, za žep namenjenem, zelo lično tiskanem zvezku, vezanem v platno. Cena 1 K 20 h. Žirovnikove harmonizacije so enostavne, preproste, ne izgubi se v njih značaj slovenske narodne, ker ni v njih nič tujega. Te harmonizacije se naslanjajo na preprosti način ljudskega zborovega petja, podajajo pristno fantovsko petje. Najdemo pa v Žirovnikovi knjižici lepo izbero narodnih, ki so najbolj razširjene med ljudstvom, ustrezala bo zato nova njih izdaja vsekakor obćemu okusu.

—oe—